

In memoriam

Hrvatski restauratorski zavod s tugom se oprostio od dugogodišnjih djelatnika Romane Jagić i Kamenka Klofutara.

Dragi Romana i Kamenko, hvala vam na svim trenucima koje smo s Vama dijelili. Ljudi ostaju u sjećanju drugih, živi i prisutni, kao što ćete Vi trajno ostati u našim mislima.

Djelatnici Hrvatskoga restauratorskog zavoda

ROMANA JAGIĆ (17. 12. 1958. – 11. 7. 2013.)

Romana je bila energična, izuzetno aktivna i kreativna osoba. Ljude je osvajala temperamentom, elokvencijom te neospornim talentima. Bila je i restauratorica i kiparica, slikarica, književnica, keramičarka, ilustratorica, organizatorica događanja, imala je uistinu brojne interese i sve ih je podjednako uspješno obavljala. Zaposlila se u Zavodu za restauriranje umjetnina na pripremi izložbe "Kultura pavlina u Hrvatskoj" 1988. godine, u vrijeme kada se restauratorska struka tek počela razvijati, a oprema i materijal za rad bili su plod improvizacija i snalažljivosti. To je bilo okruženje u kojem se Romana izvrsno snalazila, u kojem je dolazila do izražaja sva njezina inteligencija, znanje i okretnost. Od tada, u dvadeset pet godina rada redale su se izložbe, redoviti restauratorski programi na kojima je radila, ratom oštećeni predmeti koje je restaurirala, inventari muzeja koje je konzervirala i restaurirala. Predugo bi trajalo nabranjanje svih radova, ali sjetimo se samo oltara sv. Stjepana iz Gotalovca (danas u Diječanskom muzeju), oltara sv. Doroteje u Logorištu, oltara iz Pokupskog, crkve u Kamenskom, čije su skulpture Romana i suradnici evakuirali uistinu u zadnji čas, a nakon rata bočne oltare kompletno restaurirali. Sjetimo se MUO-va drveničkog oltara, remetinečkog oltara, *tanagri* iz zbirke Benka Horvata, skulptura Vanje Radauša koje su bile ozbiljan, do tada neviđen restauratorski problem,

brsečkog oltara sv. Aurelija, franjevačkog samostana u Puli i njegova poliptiha i skulpture Bogorodice, Lopuda i poliptiha Pietra di Giovannija, stare Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, relikvijara iz crkve Sv. Vida u Rijeci, kaljevih peći iz Svilane (danas Konzervatorskog odjela) u Požegi te vrata dubrovačkog arhiva iz palače Divona. Stotine umjetnina prolazilo je kroz Romaninu radionicu. Iskustvo koje je stjecala u radu na tim umjetninama prenosila je i dijelila sa suradnicima, a rezultat njezina

rada bili su educirani suradnici i novi samostalni odjeli za polikromiranu skulpturu u Zavodu. Tijekom 25-godišnjeg rada i zajedničke suradnje, Romana je inicirala i sustav

međunarodne suradnje i edukacije. Organizirala je brojne radionice, seminare i stručno-znanstvene skupove, često u suradnji s kolegama iz drugih zemalja.

KAMENKO KLOFUTAR (18. 12. 1947. - 17. 10. 2013.)

Tijekom radnog vijeka koji je počeo u Restauratorskom zavodu Hrvatske te nastavio kao konzervator-restaurator savjetnik u Odjelu za kamenu plastiku Hrvatskog restauratorskog zavoda, kolega Kamenko predanim je i požrtvovnim radom sudjelovao u više desetaka projekata obnove nekih od najznačajnijih kulturnih dobara iz fundusa hrvatske baštine. Spomenut ćemo samo neke: zavjetni pil Presvetog Trojstva u Požegi, zavjetni pil Presvetog Trojstva u Osijeku, bivša katedrala Sv. Marije u Osoru, crkva Sv. Marka u Zagrebu, crkva Sv. Katarine u Zagrebu, crkva Sv. Vlaha u Dubrovniku, stari grad Sokolac u Brinju, stari grad Varaždin, crkva Sv. Marije u Lepoglavi, kazalište u Varaždinu, dvorac Batthyány u Ludbregu, dvor Veliki Tabor u Humu Košničkom, crkva Sv. Florijana u Varaždinu, franjevački samostan i dvorac Eltz u Vukovaru, franjevački samostan u Slavonskom Brodu, crkva Sv. Jurja u Belcu, Eufrazijeva bazilika u Poreču. Stručnim angažmanom i nesebičnim doprinosom u širokom i raznolikom opsegu konzervatorsko-restauratorskih radova vezanih uz Odjel za kamenu plastiku te surađujući s drugim odjelima unutar Službe za nepokretnu baštinu, ali i s brojnim odjelima službi za pokretnu i arheološku baštinu Zavoda, Kamenko Klofutar ostavio je neizbrisiv trag u razvoju konzervatorsko-restauratorske struke. Svojim je profesionalnim pristupom zadužio suradnike, kolege i prijatelje, kao i buduće generacije djelatnika Hrvatskog restauratorskog zavoda.

Za kraj, nekoliko riječi kolege Drage Miletića, kojeg uz Kamenka vežu četiri desetljeća zajedničkih radova, terena i druženja.

»Kamenko. Neobično, vrlo rijetko ime. Rimljani su govorili „Nomen est omen“. Ima u toj staroj uzrečici puno istine, nebrojeno smo se puta u to i sami uvjerali kod mnogih ljudi koje smo susretali. Kamenko je bio zbilja Kameni, a tako smo ga i zvali. Tvrd, u mnogobrojnim situ-

acijama ni za dlaku popustljiv. Tvrd kao kamen, prečesto na vlastitu štetu. Tvrd, ne kao dlijetu podatni pješčenjak, nego granitno tvrd. Toga je znao biti i svjestan, ali je i dalje iz nekakvog svog ponosa, ili pak prkosa, ostajao pri svom početnom stavu. Istodobno je Kameni bio i pretjerano osjetljiv, osjetljiv poput maslačka na povjetarcu. Sukobljavajući se s tom njegovom karakternom bipolarnošću, tvrdokornošću i osjetljivošću, povlačili bismo se svaki na svoju stranu, prepuštajući prostor među nama nekakvom „ledenom dobu“ koje je trajalo nekada kraće, nekada duže, ali je uvijek prvo zatopljenje, pa ubrzo zatim vrlo toplo razdoblje nastupilo s nekim novim zanimljivim poslom, kakvih je na sreću prije bilo mnogo. (...) sada na kraju našeg zajedničkog puta, shvaćam da je, nažalost, s Kamenim izumrla jedna rijetka vrsta ljudi. ... Kameni je, ipak, nadasve bio Radnik. Ne postoji veće priznanje nego kada za nekoga kažete da je radnik. I to još napišete s velikim R.«